

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

Àrea Metropolitana
de Barcelona

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

La VII Biennial Europea de Paisatge tindrà lloc del 27 al 29 de setembre al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i al Palau de la Música

BARCELONA ES CONVERTEIX EN LA CAPITAL EUROPEA DE L'ARQUITECTURA PAISATGÍSTICA

En el marc de la Biennial, es lliurarà el Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba, el més important d'Europa i un dels més prestigiosos del món

El **Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)** acollirà la **VII Biennial Europea de Paisatge**, la cita més important d'Europa que reuneix, a Barcelona, els més prestigiosos experts, professionals i acadèmics de tot el món vinculats a l'arquitectura del paisatge. Aquesta cita bianual, que tindrà lloc del 27 al 29 de setembre, permetrà difondre els projectes més rellevants realitzats a Europa al llarg dels últims anys. L'objectiu és generar debat i promoure l'interès per l'arquitectura en general i el paisatge en particular.

En l'edició d'enguany, la Biennial comptarà amb professionals com **Kathryn Gustafson** (EUA) qui, amb més de 25 anys de trajectòria, ha signat projectes a Europa, Amèrica del Nord i Orient Mitjà; **Michel Desvigne** (França), guardonat amb el Gran Premi Francès d'Urbanisme el 2011; **Julie Bargmann** (EUA), coneguda internacionalment com una dissenyadora que innova en la construcció de paisatges regeneratius, i **Manuel Ruisánchez** (Espanya), professor del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la Universitat Politècnica de Barcelona - BarcelonaTech (UPC), entre d'altres.

La Biennial, que se celebra cada dos anys, està dividida en dos apartats. El primer inclou les jornades de presentacions, el 27 de setembre al Palau de la Música Catalana, dels 7 projectes finalistes del Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba, el guardó més important del sector, que té una dotació de 15.000 euros i marca l'evolució de les intervencions en el paisatge a nivell europeu (27 de setembre. Palau de la Música). Així mateix, el 28 de setembre es donarà a conèixer el guanyador d'aquesta edició.

En segon lloc, la Biennial es reivindica com impulsora d'il·lusions i canvis. Per això revisarà els formats, fórmules, conceptes i objectius de la disciplina. En aquest marc, diferents professionals del sector presentaran i debatran els seus punts de vista sobre la internacionalització i el futur de la professió. Aquesta edició, sota el nom de **Biennial vs Biennial**, comptarà amb la participació de:

Marieke Timmermans, paisatgista i cap del departament de paisatge de la Akadamie Of Architecture, Amsterdam School of Arts, o Gilles Vexlard, paisatgista fundador de Latitude Nord i professor a l'Escola Nacional de Versailles, entre d'altres.

El dia 29, la Biennal se centrarà a la revista **Topos**, la publicació més important del sector a nivell europeu. Robert Schäfer, Sébastien Penfornis, Reiulf Ramstad i Kathryn Gustafson, entre d'altres, debatran sobre el món del paisatgisme tenint com a punt de partida aquesta publicació. L'endemà, i fora de programa, tindrà lloc una visita guiada pels jardins de la muntanya de Montjuïc de Barcelona.

La VII Biennal Europea de Paisatge està organitzada pel **Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)**, la **Universitat Politècnica de Catalunya - BarcelonaTech (UPC)** i l'**Àrea Metropolitana de Barcelona**. La trobada tindrà lloc a la seu del COAC i al Petit Palau (Palau de la Música Catalana).

Enguany es preveu l'assistència de més de 750 persones de tot el món, tant paisatgistes com arquitectes, enginyers, geògrafs o ambientalistes, que han esgotat les entrades disponibles al certamen. Durant els tres dies del simposi hi haurà 3 exposicions, la presentació de 3 llibres, 27 ponents convidats i 7 finalistes al Premi Rosa Barba.

La Biennal Europea de Paisatge s'ha consolidat al llarg de l'última dècada en les seves sis edicions: *Refer paisatges* (1999), *Jardins insurgents* (2001), *Només amb natura* (2003), *Paisatge: un producte / una producció* (2006) *Tempesta & Ímpetu* (2008) i *Paisatges líquids* (2010). La cita s'ha convertit en un esdeveniment de renom internacional, punt de trobada de paisatgistes i estudiants de paisatge, però també de professionals afins, convertint-se en una eina de gran difusió en el món del paisatge.

En aquest enllaç podreu descarregar les imatges dels set projectes finalistes del Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba: <http://correo.interprofit.es:8080/publico/COAC/Biennal>

Usuari: interprofit

Contrasenya: interprofit

Per a más informació:

INTERPROFIT

Ignacio Almirall / Marionna Alba

ignacio.almirall@interprofit.es / mariona.alba@interprofit.es

Tel.: 93 467 02 32

Oficina de Mitjans de Comunicació de la UPC

Ana Rosa Cánovas

Tel.: 93 401 62 62

7

**Biennal
Europea de
Paisatge**

**European Biennial
of Landscape Architecture
Barcelona**

27th, 28th & 29th September

ROSA BARBA EUROPEAN
LANDSCAPE PRIZE

DOSSIER DE PREMSA

Primera jornada

27 de setembre de 2012, Palau de la Música Catalana, Petit Palau

Set finalistes opten al VII Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba

El VII Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba és una de les cites més rellevants de la Biennial. Creat l'any 1999 en honor de la inspiradora de la Biennial, l'arquitecta i professora de la UPC Rosa Barba, distingeix les millors pràctiques professionals en l'àmbit del paisatgisme realitzades en els últims sis anys. Aquest premi, el més important del món i amb una dotació de 15.000 euros, s'ha convertit en el baròmetre de l'evolució de les intervencions del paisatge a nivell europeu.

El 27 de setembre, els autors dels set projectes finalistes de l'actual edició presentaran els seus projectes al Petit Palau (Palau de la Música Catalana). Els projectes finalistes són el **Centre de Depuració d'Aigua Etar de Alcantara**, a Lisboa, de Joao Ferreira Nunes (Portugal), el **Jardí Escrit dins del conjunt de Jardins del món**, a Berlín, de Marianne Mommsen i Heck Gero (Alemanya), la renovació del **Parc Històric del castell de Twickel**, a Delden (Països Baixos), de Michael Van Gessel (Països Baixos), la **restauració del paratge de Tudela-Culip (Club Med) al Parc Natural de Cap de Creus**, a Girona, de Martí Franch i Ton Ardèvol, **Ile Seguin, jardí de prefiguració**, a Bolougne Billancourt (França), de Michel Desvigne (França), el **Parc Martin Luter King**, a París, de Jacqueline Osty (França), i el **Mangfallpark Rosenheim**, a Rosenheim (Alemanya) de Röbel Steffan i Joachim Swillus (Alemanya).

Els projectes seleccionats i finalistes formaran part d'una exposició que es podrà visitar des del mateix 27 de setembre al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (Plaça Nova, 5). El projecte guanyador del Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba, que està patrocinat per la Fundació Banc Sabadell, es farà públic el 28 de setembre al Petit Palau (Palau de la Música) a les 19.30 hores.

Entre els membres del jurat es troben **Desiree Martínez**, presidenta de l'International Federation of Landscape Architects, **Carme Ribas**, professora de projectes de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) de la UPC, **Kathryn Gustafson**, paisatgista fundadora de Gustafson-Porter, i **Karin Helms**, coordinadora del programa European Master in Landscape Architecture, que s'imparteix a les universitats europees: ETSAB, LUH, ESALA, AHK i ENSP.

Projectes finalistes del VII Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba

En aquest enllaç podreu descarregar les imatges dels set projectes finalistes del Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba: <http://correo.interprofit.es:8080/publico/COAC/Biennial>

Usuari: interprofit

Contrasenya: interprofit

Etar de Alcantara– Centre de depuració d'agua Joao Ferreira Nunes Lisboa, Portugal

La intervenció consisteix en adaptar la tipografia tradicional per introduir els signes agrícoles a la vall, simbolitzats amb els sistemes de terrasses que revelen i descriuen les variacions com terrasses vegetals. Aquesta inscripció confereix a l'edifici les seves funcions com si fos una "arqueologia inversa".

The Written Garden 'Gardens of the World' Marianne Mommsen, Heck Gero Berlin, Alemanya

Els jardins són espais simbòlics. Aquest jardí relaciona la tradició semiòtica de l'arquitectura del paisatge i la percepció del punt de partida per al visitant. El punt de partida d'aquesta teoria va ser la planificació d'un jardí cristià en el context dels "Jardins del Món", fent referència a la cultura cristiana en relació al jardí.

En la seva concepció s'ha optat per uns punts plens de símbols, desenvolupats a partir del principi d'organització del claustre. Aquest motiu arquitectònic es pot diferenciar en els nivells relacionats, un marc boscós, un sistema ortogonal de camins i una passarel·la feta de lletres d'or brillants. Crea un espai lingüístic, indiferent a l'interior, la llum i la foscor. Els seus personatges són els elements de suport de construcció. El passeig tanca el pati amb jardí i una font de pedra

Twickel Estate, renovació del parc històric Twickel Castle **Michael Van Gessel** **Delden, Països Baixos**

Situat a l'est dels Països Baixos i amb set segles d'història, Twickel pateix canvis importants cada segle. El creixement posterior, la decadència i el desenvolupament van donar pas a un parc que era molt diferent de l'original. La fundació va demanar un pla per preservar el parc, no mitjançant la restauració sinó amb la renovació i transformació.

El pla implicava diferents tasques: neteja a fons, especialment dels arbustos, per articular l'espai, un redisseny dels camins, la restauració i ampliació dels cursos d'aigua, afegint una sèrie d'elements moderns, els quatre ponts i l'edifici de entrada amb la botiga han estat dissenyats amb un estil contemporani, que s'ajusta al projecte del parc. El projecte mostra com un antic parc pot ser reformat, respectant el seu estat actual i de llarga història.

Restauració del paratge de Tudela- Culip (Club Med) al Parc Natural del Cap de Creus **Martí Franch i Ton Ardèvol** **Paratge de Tudela-Culip, Cap de Creus, Girona**

Aquest projecte és una mostra de restauració de la naturalesa. És el resultat d'una ordre de demolició, una recuperació de l'hàbitat i restauració del paisatge

2008. Pampers Cape at the forefront, with 200 cabins, and Tudela's plain beach, filled with gardens and facilities

2011. Pampers Cape free of buildings, the orography restored

creativa. A través d'accions de baix cost, el disseny interpreta i organitza la deconstrucció com una combinació de destrucció i la construcció per celebrar les peculiaritats del lloc, tant naturals com culturals.

Proposa maneres de coreografiar la cultura i la natura amb un enfocament innovador.

Ile Seguin
Michel Desvigne
Haut de Seine, Boulogne Billancourt, França

El jardí de l'illa Seguin, primer espai públic accessible de l'illa, prefigura 2 hectàrees del seu futur jardí. La composició geomètrica del jardí juga amb la memòria de l'antiga fàbrica de Renault. Les superfícies minerals s'inscriuen en els traçats de l'antic sòcol de formigó puntuat pels seus fosses de premsat.

Uns simples sòls de formigó i grava estabilitzada organitzen avui la successió d'espais on trobem les zones de gespa i les plantacions pioneres. Aquesta vegetació serà reemplaçada, més tard, per plantacions més perennes adaptades al nou entorn urbà. Aquest jardí és l'observatori privilegiat de les obres de l'illa i del territori de Boulogne en plena mutació. Posa en escena de manera jovial i lúdica les obres que l'envolten: immensos sorrals per als nens, jardins experimentals associatius. Però és sobretot un accés guanyat el públic al cor de la vall del Sena.

Parc Martin Luther King
Jacqueline Osty
París, França

El nou barri de Clichy-Batignolles està situat en una antiga plataforma ferroviària de 40 hectàrees, 10 de les quals són parcs. Aquest lloc central uneix noves formes urbanes. Les estructures del parc i la seva permeabilitat a la circulació són les seves característiques principals.

Diferents artificis s'utilitzen per amplificar els efectes de la naturalesa. El cicle de les estacions guia l'elecció de les plantes, de manera que cada temporada es posa de relleu un espai. L'aigua es mostra en diferents formes: tècnica, ambiental i lúdica. Quan, funcionant artificialment, les qualitats estètiques de l'aigua es combinen amb les característiques ecològiques: les cunetes sembrades recullen l'aigua de la pluja per al reg, l'aigua es recicla. Pel que fa als usos, les seves zones dedicades als jocs infantils i esportius, el parc ofereix una multitud de pràctiques

Mangfallpark Rosenheim
Robel Steffan, Joachim Swillus
Rosenheim, Alemanya

Al Mangfallpark, un sistema de passarel·les segueix els eixos del desenvolupament urbà, creuant el canal i que condueix directament a la tipografia fluvial de les passarel·les. Aquestes són objectes híbrids, que formen el passeig marítim, a més de servir com miradors, ponts i places. Les àrees de joc i jardins de flors es col·loquen al llarg dels cursos d'aigua. Al sud del Mangfallpark, el Hammerbach s'ha convertit en un lloc on els nens practiquen caiac. La gespa emmarca les afores de la ciutat en la confluència dels rius Inn i Mangfall.

Membres del jurat internacional

Kathryn Gustafson va néixer a l'estat de Washington (EUA), va estudiar a la Universitat de Washington a Seattle, al Fashion Institute of Technology de Nova York i a l'Escola Nacional Superior de Paisatge de Versalles.

Kathryn Gustafson porta més de 25 anys de pràctica professional. El seu treball inclou projectes molt coneguts a França i diversos projectes premiats a Europa, Amèrica del nord i Orient Mitjà. El seu treball de disseny ha estat sobretot cívic, institucional i corporatiu.

Karin Helms va estudiar biologia a la Universitat Estatal de Milà i més tard arquitectura paisatgística a Bèlgica. Des de 1999 és consellera d'Estat com a arquitecta paisatgista.

És autora de l'European Master in Landscape Architecture, impartit en 5 universitats europees: ETSAB, LUH, ESALA, AHK i ENSP. Ha participat activament en diverses associacions per a la promoció de la professió i és responsable de publicacions com Paysages Pages o Le Feuille du Paysage.

Desirée Martínez és arquitecta paisatgista graduada per la Universitat Tècnica de Munic. És presidenta de la Fundació Internacional d'Arquitectes Paisatgistes (IFLA), amb seu a Brussel·les, des de maig de 2010.

La seva activitat professional se centra en la restauració d'espais públics, en la promoció de la sostenibilitat, en projectes d'arquitectura del paisatge, i en disseny urbà i gestió ambiental.

Carme Ribas és arquitecta, titulada per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB). El 1985 obté el Diploma de la UPC en Arquitectura del Paisatge. És professora de Projectes Arquitectònics a l'ETSAB des de l'any 1987. També ha impartit classes en el Màster i la Titulació de Paisatgisme de la UPC.

Va iniciar la seva activitat professional com arquitecta del Servei d'Elements i Projectes Urbans de l'Ajuntament de Barcelona, entre els anys 1981 i 1986, on va realitzar diversos projectes en l'espai públic. Des de l'any 1985 comparteix activitat professional amb Pere Joan Ravetllat Mira, amb qui ha realitzat diversos projectes tant en l'àmbit de l'habitatge com en el dels equipaments o de l'espai públic.

Programa 27 de setembre

Petit Palau

- 9.00 **Inauguració del simposi**
Presentació a càrrec de:
Jordi Bellmunt, membre de la Comissió Executiva de la 7a Biennial Europea de Paisatge; professor de la UPC
- Introducció Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba de Fundació Banc Sabadell:
Lluís Comerón, degà del COAC
Josep Bosch, vicerector d'infraestructures de la UPC
- 9.30 **Presentació dels finalistes**
A càrrec de Maria Goula
- 9.45 **Michel Desvigne**
Ile Seguin, jardí de la prefiguració. París, França.
- 10.30 **Joao Ferreira Nunes**
Estació de tractament d'aigües. Etar de Alcantara. Portugal.
- 11.15 Descans
- 11.30 **Martí Franch Batllori + Ton Ardèvol**
Restauració de Tudela- Culip (Club Med) al parc Natural del Cap de Creus.
Girona. Espanya
- 12.15 **Marianne Mommsen (relais Landschaftsarchitekten)**
El jardí escrit "Jardins del Món". Berlín-Marzahn. Alemanya.
- 13.00 Pausa per al dinar
- 15.00 **Obertura tarda**
A càrrec de **Jordi Bellmunt**
Intervencions:
Desirée Martínez, presidenta IFLA
Nigel Thorne, president IFLA Europe
Gustavo Marina, presidenta AEP
- 15.30 **Presentació dels finalistes**
A càrrec de **Marina Cervera**
- 15.45 **Jacqueline Osty**
Parc Martin Luther King. París. França
- 16.30 **Steffan Robel + Joachim Swillus**
Mangfallpark Rosenheim. Rosenheim. Alemanya
- 17.15 Descans
- 17.30 **Michael van Gessel**
Twickel Estate, renovació del parc històric de Twickel Castle. Delden. Holanda
- 18.00 **Presentació del Catàleg de la 6a Biennial Europea de Paisatge**
A càrrec de Novella B. Cappelletti, directora de PAYSAGE
- 18.45 **Cloenda a càrrec de Jordi Bellmunt**

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

- 19.30 **Inauguració de l'exposició al COAC Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba de Fundació Banc Sabadell**
Presentació a càrrec d'**Esteve Corominas**
Luís Comerón, degà del COAC
Miquel Molins, president de la Fundació Banc Sabadell
- 19.45 **Inauguració Exposició Internacional Escoles Paisatge**
Rita Pinto, presidenta del Jurat del Premi Internacional Escoles Paisatge
- 19.55 **Presentació de l'exposició del 'Concurs de les 16 portes de Collserola'**
Vicente Guallart, arquitecte en cap de l'Ajuntament de Barcelona; director general d'Hàbitat urbà des de 2011 i fundador de Guallart Architects.
- 20.00 **Presentació Llibre 'Topographical Architecture'**
Lluís Comerón i **Jordi Bellmunt**.
Carme Fiol i **Andreu Arriola**, autors.
- 20.15 **Presentació Llibre "IN TOUCH"**
Michael Van Gessel, In touch LAE 2012, i **Maria Goula**.
- 20.30 **Presentació Concurs i manifest**
Lorette Coen, Geneve i **Maria Goula**.
- 20.45 **Cloenda**

Ponents primera jornada

Michel Desvigne és un arquitecte paisatgista de renom internacional i conegut pels seus dissenys rigorosos i contemporanis. Els seus projectes es desenvolupen en més de 12 països. Ha col·laborat amb arquitectes com Norman Foster, Herzog i Meuron, Jean Nouvel, OMA, Christian de Portzamparc, Im Pei, Renzo Piano i Richard Rogers.

Recentment ha estat premiat com a cap de projectes de planificació i implementació de l'agrupació París-Saclay, el paisatge i el pla urbanístic per al desenvolupament d'Euralens, així com la remodelació de l'antic port de Marsella. Va ser guardonat amb el Gran Premi nacional francès d'Urbanisme el 2011

Joao Ferreira Nunes és llicenciat en Arquitectura del Paisatge i Màster en Arquitectura del Paisatge a la UPC. Docent des de 1992 a l'Institut on es va llicenciar, ha estat responsable de la coordinació, teoria i pràctica dels cursos de Projecte d'Arquitectura del Paisatge, Arquitectura Paisatgista; Requalificació del Paisatge, Dibuix i Fonaments de l'Arquitectura Paisatgista. També és docent en escoles com les de Harvard, la Universitat de Girona, l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) de la UPC o la del Politècnic di Torino, entre d'altres.

Martí Franch és Arquitecte del paisatge per la Universitat de Greenwich des de 1998 i Enginyer Tècnic Agrícola per l'ETSAB des de 1993. Va fundar EMF arquitectura del paisatge el 1999, després d'un període de formació a B+B (Amsterdam) i Kiefer (Berlín). Obres rellevants: restauració del Club Med al Cap de Creus, ordenació dels marges del riu Tet a Perpinyà, cementiri de Laroque des Albères, i plaça dels Països Catalans a Palamós. Des de 2001 és professor de Projectes de Paisatge a l'ETSAB.

Ton Ardèvol és mestre d'obra autodidacta, vinculat al món de l'arquitectura, que des de 1973 col·labora amb l'estudi d'arquitectura Mad. Fundador del despatx J/T Ardèvol Associats, bàsicament dedicat al món de l'arquitectura, la construcció, l'urbanisme, el paisatgisme i l'enginyeria amb obres significatives com: Reconstrucció i ampliació del Gran Teatre del Liceu de Barcelona, Edifici Fòrum, Fira 2000, Urbanització de la Plaça del Poal, rehabilitació de la façana de la Catedral de Barcelona, la Llotja de Lleida i la rehabilitació del pavelló Hospital de Sant Pau i la Santa Creu. Des de 1984 és membre de l'equip tècnic de projectes i obres del Parc Natural de la Serra de Collserola, amb múltiples intervencions en paisatgisme i en rehabilitació d'elements de patrimoni històric.

Relais Landschaftsarchitekten va ser fundada per **Heck Zero** i **Marianne Mommsen** el 2001 a Berlín. Tots dos van estudiar arquitectura del paisatge a la Universitat de Hannover. L'oficina està involucrada en el desenvolupament de nombrosos projectes d'espai públic a Europa, com la transformació temporal del mur de Berlín Schlossareal.

El seu treball amb el paisatge es caracteritza pel seu tractament purista i humanístic. Els projectes són sovint sobris, però plens de significat i valuosa experiència. Marianne Mommsen és professora a la Universitat de Stuttgart. Heck Zero ha estat professor de la Universitat tècnica de Berlín, Universitat d'art de Berlín i la Universitat de Hannover.

Jacqueline Osty neix el 1954 a Casablanca (Marroc). Es gradua a l'Escola Nacional Superior de Paisatge de Versalles. Després de realitzar algunes obres independents, funda la seva pròpia oficina. Jacqueline Osty col·labora amb dissenyadors de renom, tècnics i especialistes en el camp de les arts d'il·luminació, enginyeria, escenografia, arts visuals... A més dels èxits i projectes duts a terme per l'oficina, actua com a assessora d'arquitectes i urbanistes en matèria de paisatge.

Ha guanyat diversos guardons, com el 'Prix d'aménagement urbane', en la categoria de parcs i jardins el 1994, i del Premi del Paisatge el 2005 amb el Parc de Sant Pere d'Amiens.

Michael Van Gessel es va formar com a arquitecte paisatgista a la Universitat de Wageningen. Des de 1997 treballa com a assessor independent, i anteriorment va treballar 18 anys al Bureau B+B (urbanisme i arquitectura del paisatge). Dedicava la meitat del seu temps a la supervisió de projectes a gran escala, com ara: Belvédère a Maastricht, la zona del port antic d'Amsterdam, la renovació del parc Vondel a Amsterdam, la renovació i ampliació del zoo Artis. Els projectes d'arquitectura del paisatge prenen la resta del seu temps. Aquests projectes inclouen el treball en nous parcs, la renovació de parcs de la ciutat vella i els estats, el disseny de jardins per als bancs, ambaixades, hospitals i museus i els plans de previsió per a les grans àrees.

Robel Steffan va néixer el 1972 a Pirmasens, Alemanya. Va estudiar arquitectura del paisatge a Berlín i Larenstein. Va ser professor a la Universitat de Dresden i va donar conferències a Dassau. A més d'altres projectes, el seu estudi A24 Landschaft va ser reconegut amb el Premi d'Arquitectura del Paisatge el 2011 pel Parc Mangfall.

Joachim Swillus va néixer a Alemanya el 1972. Va estudiar arquitectura a Vienay, Berlín. Després de treballar en diferents estudis, va fundar el seu propi despatx Swillus Architekten i va ser soci de A24 Landschaft.

Segona jornada

28 de setembre 2012, Palau de la Música Catalana, Petit Palau

bienal vs bienal

La VII Biennial de Paisatge de Barcelona es reivindica tant com a catalitzador de dubtes, com a impulsora d'il·lusions i canvis en l'àmbit del Paisatgisme, en unes circumstàncies en què les disciplines territorials i culturals oscil·len entre l'angoixa i l'emergència.

És precisament davant la inquietud de trobar noves vies d'acció, d'explorar camps potser inhòspits, de repensar antigues certeses, o d'assegurar certes sensibilitats necessàries, que es convoca aquesta edició del certamen. Per estar presents en la discussió del que ha de ser el paisatge ara, preveure un futur plausible i, perquè no, emocionant.

En conseqüència, la Biennial revisarà formats, fórmules, conceptes i objectius de la disciplina, tot contemplant a si mateixa críticament com a plataforma viva del paisatgisme europeu i talaia dels moviments en el paisatgisme internacional.

Programa 28 de setembre

Petit Palau

- 9.00 **Presentació**
A càrrec d'**Alfred Fernández de la Reguera**
Intervencions:
Antoni Casamor, president de la Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Vicente Guallart, arquitecte en cap de l'Ajuntament de Barcelona, director general d'Hàbitat urbà des de 2011 i fundador de Guallart Architects.
Ramon Torra, gerent de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Antoni Vives, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona
- 9.40 **Presentació dels conferenciants**
A càrrec de Maria Goula
- 9.45 **Marieke Timmermans**. Arquitecte paisatgista, cap del Departament de Paisatge de l'Acadèmia d'Arquitectura d'Amsterdam i propietària la4sale, Països Baixos.
- 10.30 Descans.
- 11.00 **Julie Bargmann**. Arquitecte paisatgista, director fundador d'Estudio i DIRT. Professor Associat a la Universitat de Virgínia, EUA.
- 11.45 **TAULA RODONA 1: Innovació en Educació**
Modera:
Carles Llop, doctor arquitecte en cap del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC. Fundador de Jornet - Llop - Pastor.
- Ponents:
Manuel Bailo. Dr. arquitecte i professor del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC i Fundador de BAILORULL ADD+ arquitectura.
Cristina Castelbranco. Dra. Arquitecta paisatgista; professora de la Universidad Técnica de Lisboa; directora de PhD Program LINK; directora de ACB.paisagem.
Marc Claramunt. Paisatgista; professor de "École Nationale Supérieure de La Nature et du Paysage" en Blois i la IFLA i la EFLA delegat de FFP.
Ana Luengo. Dra. Arquitecta paisatgista; directora fundadora de Citerea y delegada a IFLA i EFLA per la AEP.
Lisa Mackenzie. Paisatgista i professora a Edinburgh College of Art.
Jorg Sieweke. Paisatgista i professor a Virginia University (EUA).
Sue Anne Ware. Paisatgista i professora a RMIT. (Austràlia)
- 13.30 Pausa per dinar
- 15.00 **Presentació**
A càrrec d'**Alfred Fernández de la Reguera**
- 15.15 **Ferran Sagarra**, director de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona.
Karin Helms, paisatgista i coordinadora d'EMiLA.
- 15.30 **Manuel Ruisánchez**. Arquitecte i professor del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC i fundador de Ruisánchez Arquitectos.

- 16.15 **Gilles Vexlard.** Paisatgista, fundador de Latitude Nord i professor de l'ENSP de Versailles.
- 17.00 Descans.
- 17.15 **TAULA RODONA 2: Innovació en Pràctica Professional**
Modera:
Àlex Giménez, arquitecte i professor del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC i director del projecte "Racons Públics".
- Ponents:
- Bet Capdeferro**, arquitecta, Professora de Projectes als Estudis d'Arquitectura de l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Girona. Sòcia fundadora de bosch.capdeferro architectures.
- Matteo Gatto**, Dr. Arquitecte, professor de Paisajee al Milan Politécnico i Arquitecte en cap de l'EXPO 2015.
- Vicente Guallart**, arquitecte en cap de l'Ajuntament de Barcelona; director general d'Hàbita urbà des de 2011 i fundador de Guallart Architects.
- Nigel Thorne**, paisatgista i President de IFLA European Region.
- Stefan Tischer**, paisatgista i professor a ENSP Versailles.
- Ramon Torra**, arquitecte i rerenent de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- Craig Verzone**, arquitecte paisatgista, urbanista i director fundador de Verzone Architectes Woods, en Rougemont, Suïssa.
- 19.00 Descans.
- 19.30 **Obertura de l'acte de l'acte de lliurament de premis de Paisatge al Palau de la Música**
A càrrec de **Damià Calvet**, secretari de Territori i Mobilitat de la Generalitat de Catalunya.
- 19.45 **Premi Internacional d'Escoles de paisatge.**
Antoni Giró, rector de la UPC.
- 20.00 **Premi Opinió del públic.**
Lluís Comerón, degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.
- 20.15 **Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba.**
Miquel Molins, president de la Fundació Banc Sabadell.
Carme Ribas, presidenta del Jurat Internacional de la Biennial Europea de Paisatge.

Ponents de la segona jornada

Marieke Timmermans es va llicenciar com a arquitecta de paisatge a Amsterdam. El 1998 va fundar *Landscape Architects for Sale* amb Pepijn Godefroy. Des del 2008 és directora d'Idewei BV per a la construcció i el desenvolupament de projectes de paisatge. És directora del departament de Paisatge a l'Acadèmia d'Arquitectura d'Amsterdam.

Julie Bargmann és coneguda internacionalment com una dissenyadora que innova en la construcció de paisatges regeneratius. El seu objectiu és treballar amb enginy i reutilitzar els materials com venjança artística per crear llocs pragmàtics, poètics i autèntics. Com a professora d'Arquitectura del Paisatge a la Universitat de Virgínia, Julie condueix la recerca dels seus estudiants en terrenys abandonats, imaginant com poden ser renovats com a llocs de producció cultural i ecològica.

Manuel Ruisánchez ha desenvolupat la seva carrera entre el seu vessant professional i la seva vocació acadèmica. És membre del departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori a la UPC, professor d'Urbanística i del Màster de Paisatge, impartint a més conferències i *workshops* a universitats com ara Harvard, Washington i Venècia, entre d'altres. En la seva faceta professional, Manuel Ruisánchez va constituir Ruisánchez Arquitectes el 1997. L'estudi, que ha guanyat des de la seva creació nombrosos concursos i diversos premis en els àmbits de l'arquitectura, el planejament i el paisatge. Té una gran experiència en projectes a gran escala, tant a nivell nacional com internacional.

Gilles Vexlard és paisatgista i cofundador, amb L. Vacherot, de *Latitude Nord Studio*. És un dels professionals del paisatgisme més premiats (National Grand Prix a Alemanya, França i Premi Internacional de Paisatge Urbà). També és professor a l'ENSP de Versalles.

Carles Llop és arquitecte doctorat, professor i director del departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC. Membre i fundador de Jornet_Llop_Pastor arquitectes, amb els que ha rebut entre altres, els següents reconeixements: Premi Nacional d'Urbanisme el 2006 pel Pla de Transformació del barri de la Mina a Sant Adrià del Besòs; Premi Catalunya d'Urbanisme el 2009 pel Pla Parcial Urbanístic del Sector d'Activitats Econòmiques de Can Alemany a Viladecans; Premi Europeu d'Urbanisme 2010, atorgat pel Consell Europeu d'Urbanistes i el Comitè de Regions de la Unió Europea pel Pla de Transformació del barri de la Mina; Premi Urbanisme de la XI Biennial

Espanyola d'Arquitectura i Urbanisme el 2011 pel Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Montmeló.

Manuel Bailo és professor associat del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC departament d'Urbanisme de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona; professor del Màster d'Habitatge del segle XXI a l'ETSAB; professor de projectes a l'Escola Politècnica Superior d'Alacant. Té nombrosos premis per algunes de les seves obres com la Botiga Munich a la Roca del Vallès; el primer premi en l'Annual Commercial Space Award, o el Premi FAD de l'Opinió en Interiorisme 2001, entre d'altres.

Cristina Castelbranco es va llicenciar en Arquitectura del Paisatge a l'Institut Superior d'Agronomia. És professora a l'Institut Superior d'Agronomia i directora del Programa Doctoral en Arquitectura Paisatgista i Ecologia Urbana (Lisboa, Coimbra i Porto). És cotitular de l'Atelier ACB - Arquitectura Paisatgista i ha estat premiada, entre d'altres, amb el Premi Internazionale di Architettura Andrea Palladio i el Premi Nacional d'Arquitectura Paisatgista. A més, és membre del Comitè Científic Internacional de Paisatges Culturals ICOMOS/IFLA. Ha dirigit importants rehabilitacions de jardins històrics i va fundar l'Associació Portuguesa de Jardins i Llocs Històrics. Va ser condecorada pel govern francès amb l'Ordre del Cavaller de les Arts i les Lletres.

Marc Claramunt va estudiar Paisatgisme a Versalles i és cofundador i editor, amb Catherine Mosbach, de la revista *Pages Paysages* des de 1986. Dirigeix el taller Phusis paisatgistes a París des del 1990. És professor a l'Escola Nacional de la Natura i el Paisatge de Blois des del 1999. També és delegat de la FFP de l'IFLA Regió Europa.

Ana Luengo és llicenciada Superior en Arquitectura del Paisatge per la Universitat d'Évora, a Portugal. A més ha realitzat estudis a Anglaterra i Espanya. És membre del Comitè Espanyol de l'ICOMOS, del Comitè de Paisatges Culturals ICOMOS / IFLA, i representant de l'Associació Espanyola de Paisatgistes en EFLA i IFLA.

El seu estudi, Citerea, està especialitzat en el paisatge, el medi ambient, l'ordenació de l'espai i el disseny, desenvolupant activitats i projectes pels quals ha rebut premis tant a Espanya com a Bèlgica, França i Itàlia, entre altres. És autora de nombrosos articles i publicacions com *Els paisatges culturals del patrimoni mundial*, editat per la UNESCO el 2012.

Lisa Mackenzie és arquitecta paisatgista i professora titular a la Universitat d'Edimburg. Lisa aplica els principis de l'art i l'ecologia dels ambients urbans i rurals en les seves classes i en la seva pràctica professional. El seu treball

desenvolupa estratègies de paisatges multidimensionals que transcendeixen l'escala.

Jorg Sieweke és arquitecte paisatgista i dissenyador urbà establert a Berlín. Els seus treballs de disseny del paisatge han rebut nombrosos premis. Ha publicat, per exemple, *Atlas IBA Hamburg* per ajudar a concebre el programa de l'IBA 2013. Sieweke exerceix de professor en diverses escoles a Dresden, Berlín i Stuttgart i, des de 2009, és professor adjunt a la Universitat de Virgínia. Dirigeix ParadoXcity, iniciativa de disseny i investigació, on s'estudien les aportacions particulars de les ciutats del delta que lluiten per l'estabilitat en el terreny pantanós.

SueAnne Ware és professora d'Arquitectura del Paisatge i vicedegana d'Investigació de la Universitat RMIT a Melbourne, Austràlia. El seu projecte de disseny, *Memorial Sievx Canberra*, analitza la situació d'un grup de 400 refugiats il·legals, principalment afganesos, i les dones i nens iraquians, que es van ofegar a la costa d'Austràlia. L'any passat va rebre un premi Nacional de AILA per a la innovació en disseny.

Alejandro Giménez va estudiar a l'ETSAB i és deixeble professional de Beth Galí, Manuel de Solà Morales, Enric Miralles i Manuel Ruisánchez, entre d'altres. Professor del departament Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, de la Pompeu Fabra i de la Universitat de Salamanca. Desenvolupa la seva activitat professional en camps com l'arquitectura efímera, exposicions, mobles, disseny d'interiors, edificació i restauració, art urbà, *land art* i sobretot estudis d'urbanisme. Fundador i director de Racons Públics, un concurs internacional del que s'està fent la seva tercera edició a Barcelona i la primera a Bilbao. Enfronta a petits problemes d'escala urbana que requereixen eines creatives i enfocaments diferents.

Ramón Bosch y Bet Capdeferro són arquitectes titulats per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona. Des de 2003 treballen junts en *bosch.capdeferro* des de Girona. Compaginen la seva activitat professional amb la docent a Barcelona, Zuric i Girona. La seva obra ha estat reconeguda amb els premis FAD i seleccionada en diverses edicions de la Biennial Europea de Paisatge.

Matteo Gatto és arquitecte cap de l'Expo Milà 2015 i actualment és director dels espais temàtics de l'Expo. És investigador i professor assistent d'arquitectura del paisatge al Politècnic de Milà. És coordinador d'Architecture & Land Ambient Design Laboratory, on desenvolupa una intensa activitat de

recerca sobre paisatge urbà i social. És assessor d'Urbanisme a l'Ajuntament de Milà. Va exposar en diverses edicions de la Biennial de Venècia i de Beijing.

Vicente Guallart és arquitecte en cap de l'Ajuntament de Barcelona i fundador de l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya (IAAC), que va dirigir els primers deu anys. És pioner en la interacció entre la natura, la tecnologia i l'arquitectura, afegint nous paradigmes basats en condicions urbanes, socials i culturals que emergeixen en la societat de la informació. És autor de nombrosos llibres com *Ells GeoLogics*, *Sociópolis*, *Media House Project* i *Geocat*.

Nigel Thorne és president de la Federació Europea de Paisatge. És vicepresident de la Federació Internacional d'Arquitectes Paisatgistes. Exerceix com a consultor independent especialitzat en paisatge, administració de contractes i execució de projectes. Ha dirigit el seu propi estudi especialitzat en gestió de paisatge amb seu al nord de Londres des de 1990. Els seus clients són empreses nacionals i internacionals en els sectors privat i públic.

Stefan Tischer és professor i arquitecte paisatgista. Col·labora amb CUPEUM, Càtedra Unesco de Medi Ambient Paysage, per la seva activitat internacional i investigació en els paisatges suburbans. Ha participat en la investigació *Hàbitat Bolzano*, va dirigir el grup *Napoli Campi Flegrei* de recerca internacional *Catalitzador Urbà de la UE*. Col·labora amb l'Observatori del Paisatge de la regió de Sardenya i ha estat president del jurat del Premi de Paisatge de Sardenya. Ha escrit articles sobre arquitectura del paisatge contemporani i històric que han estat publicats en revistes i diversos llibres.

Ramón Torra ha estat arquitecte municipal i director de Serveis Territorials de l'Ajuntament de Granollers i Director de Serveis Tècnics de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Ha estat Gerent de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i actualment és Gerent de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Ha redactat diferents figures de planejament, com el Pla General de Granollers i plans parcials i especials entre altres, així com diversos projectes d'espai públic i arquitectònic.

Craig Verzone és arquitecte paisatgista i membre de la Federació Suïssa d'Arquitectes Paisatgistes. Va ser cofundador de *Verzone Woods Arquitectes*, que han treballat en els Alps Suïssos. També van treballar a Barcelona i el nord d'Espanya.

Tercera jornada

29 de setembre de 2012. Palau de la Música Catalana (Petit Palau)

Biennial featuring Topos

Jornada de debat i presentació de la mà de la revista internacional de paisatge *Topos Magazine*. Durant el matí de dissabte tindran lloc les presentacions dels guardonats amb els premis Jubilee Award by Internacional Topos, debatran sobre els reptes i visions de l'arquitectura del paisatge i l'acte culminarà amb dues conferències magistrals de Herbert Dreiseteil i Kathryn Gustafson, l'obra dels quals s'estén per tot el món.

Programa 29 de setembre

Petit Palau

Biennial feat. TOPOS

9.00 **Presentació de la jornada**
A càrrec de **Maria Goula**

Presentació de Topos: Reptes i Visions
A càrrec de **Robert Schäfer**

9.30 **Introducció als dos Topos Jubileo Awards 2012**
A càrrec de **Robert Schäfer**.

10.00 **Sébastien Penfornis**
Taktyk, Paris/Brussels

10.15 **Per Ritzler**
National Tourist Routes in Norway

10.30 **Reiulf Ramstad**
Oslo, Arquitectura y Paisaje

11.05 **Christina Tenjiwe Kaba**
Abalimi Bezekhaya, Micro framing and more, Capetown, South Africa

11.35 Descanso

12.00 **Herbert Dreiseitl**
Überlingen / Portland / Shanghai / Singapore, Green-Blue Infrastructure Paris,
Vert-Bleu Infrastructure

12.45 **Kathryn Gustafson**
Seattle/London, Concept and Design

13.45 **Discussió: els reptes de l'Arquitectura del Paisatge**

14.15 Cierre de debate
Robert Schäfer

14.30 **Cloenda**
Antoni Casamor, president de la Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

Ponents tercera jornada:

Robert Schäfer va estudiar Planificació del Paisatge a Berlín i periodisme a Stuttgart. Des del 1984 és director general de *Carten+Landschaft*, un diari d'arquitectura del paisatge alemany. Va fundar *Topos*, revista Europea d'Arquitectura del Paisatge, el 1992.

Sébastien Penfornis va estudiar Història de l'Art i Arquitectura. Va col·laborar amb nombrosos despatxos a Rotterdam, on va explorar diverses escales i tipologies de projectes del paisatge a través de reflexions urbanes i territorials. El 2006 va fundar Taktyk. Realitza un doctorat on explora la transformació del procés de disseny del paisatge.

Per Ritzler és periodista i director de projectes. És subgerent de projectes de Rutes Nacionals Turístiques a Noruega, encarregat de la promoció nacional i internacional de les rutes turístiques..

Reiulf Ramstad és fundador i director de Reiulf Ramstad Arkitekter AS. Va treballar com a professor i ajudant a la Facultat d'Arquitectura de la Universitat Noruega de Ciència i Tecnologia, on va impartir cursos bàsics i avançats sobre Edificis Complexos i Gestió de Projectes per a principiants, avançats i projectes finals de carrera.

Christina Tenjiwe Kaba es va desplaçar d'una zona rural a l'est de Sud-àfrica a Ciutat del Cap el 1984. És codirectora d'Abalimi Bezekhaya i líder d'una comunitat auto-sostenible basada en microcultius de moviment en els municipis del voltant de Ciutat del Cap, que ofereix aliments frescos per a 3.000 famílies, a més de llocs de treball permanents amb ingressos regulars per centenars de persones a través d'un esquema de comercialització anomenat Harvest of Hope.

Herbert Dreiseitl és urbanista, paisatgista, artista de l'aigua, planificador i professor. El seu segell distintiu és l'ús inspirador i innovador de l'aigua per resoldre els problemes ambientals urbans. És fundador d'Atelier Dreiseitl. Dirigeix el disseny estratègic de les organitzacions i els esforços de planificació.

Visites organitzades:

30 de setembre

Vista guiada. Sortida del barri de la Barceloneta, explicació *in situ*. Trayecto en telefèric fins al Castell de Montjuïc. Baixada a peu pels diferents jardins històrics i contemporanis Montjuïc fins la Plaça Espanya.

En aquest enllaç podreu descarregar les imatges dels set projectes finalistes del Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba:

<http://correo.interprofit.es:8080/publico/COAC/Biennial>

Usuari: interprofit

Contrasenya: interprofit

Contacte premsa:

Per a més informació i/o sol·licitar entrevistes amb els ponents, contactar amb:

INTERPROFIT

Ignacio Almirall / Mariona Alba

ignacio.almirall@interprofit.es / mariona.alba@interprofit.es

Tel.: 93 467 02 32

Oficina de Mitjans de Comunicació de la UPC

Ana Rosa Cánovas

Tel.: 93 401 62 62